

ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด อำเภوتاฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ณัชชารีย์ ทวีหิรัญรัฐกิจ¹, เปรมกมล ปิยะทัต², สุมาลี จิระจรัส³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก เปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 148 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ และเปรียบเทียบเชิงพหุคูณตามวิธีการของ Fisher's Least Significant Difference เพื่อดูว่ามีค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 56.2 ปี มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรทำสวนยาง มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 12,760 บาท/เดือน และมีประสบการณ์ในการผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 6.6 ปี สำหรับสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยที่มีความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลทั้งเพศ รายได้ และประสบการณ์ ได้แก่ พฤติกรรมเปิดกรีตหน้ายาง การหยุดกรีตเมื่อใบยางร่วง การเทน้ำทิ้งข้างต้นยาง การจัดการยางที่รอยกรีต จำนวนมีดกรีต และการสอบถามราคายางก่อนจำหน่าย สหกรณ์ท่าแซะฯ และรัฐบาลควรฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วยและคุณลักษณะที่รับซื้อ รวมถึงจัดทำแผนพับ คู่มือการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP เพื่อให้สมาชิกนำไปปฏิบัติเองได้

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนบุคคล ยางก้อนถ้วย สหกรณ์การเกษตร การผลิต

ชื่อผู้ติดต่อบทความ: ณัชชารีย์ ทวีหิรัญรัฐกิจ

E-mail: luckyboy.dods@gmail.com

¹ อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี E-mail: luckyboy.dods@gmail.com

² อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี E-mail: k_fish33@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี E-mail: jirasuma@gmail.com

The Relationship of Personal Factors Affecting in Cup lump Production Condition of Thasae Agricultural Cooperative, Amphoe Thachang, Suratthani Province.

Nattharee Thaweehirunratthakid¹, Premkamon Piyatat², Sumalee Jirajarat³

Abstract

This research aims to study the condition of rubber cube production and the relationship of factors affecting the condition of the rubber cup of the members. Comparison of behaviors related to the production of rubber cups by personal factors. Data were collected from 148 questionnaires. The statistics used for data analysis were descriptive statistics for percentage, mean, standard deviation and the relationship of variables. Using chi-square test statistic and compare the multiple by the Fisher's Least Significant Difference (LSD) method to find out which of the two average values are different. The study indicated that the majority of respondents were female, with an average age of 56.2 years, main occupation is rubber farmer. The average household income was 12,760 baht/month and the average experiences in producing rubber cup was 6.6 years. The condition of the rubber cup was different from the personal factors, gender, income, and experiences. For example, behavior in cutting rubber, managing rubber water at cutting points, number of cutting knives, and survey of rubber prices before the sale.

Keywords: Personal Factors, Cup Lump, Agricultural Cooperative, Personal

Corresponding Author: Natcharee Thaweehirunratthaki

E-mail: luckyboy.dods@gmail.com

¹ Lecturer in Faculty of Management Sciences, Suratthani Rajabhat University. E-mail: luckyboy.dods@gmail.com

² Lecturer in Faculty of Management Sciences, Suratthani Rajabhat University. E-mail: k_fish33@hotmail.com

³ Assistant Professor in Faculty of Management Sciences, Suratthani Rajabhat University.

E-mail: jirasuma@gmail.com

1. บทนำ

ยางพาราจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยพื้นที่การเพาะปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ และภาคตะวันออก ปัจจุบันมีการขยายแหล่งปลูกเพิ่มไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคเหนือ ในส่วนของภาคใต้ ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางที่สำคัญของประเทศ จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีเนื้อที่ปลูกยางมากที่สุดในประเทศปี พ.ศ. 2557 มีเนื้อที่ประมาณ 2 ล้านไร่ ผลผลิตรวม 582,028 ตัน (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2557) ทางจังหวัดได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของพืชเศรษฐกิจนี้ จึงได้นำเรื่องยางพาราอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และในปี พ.ศ. 2558 ปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติของไทยแยกตามประเภท ได้แก่ ยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น ยางผสมและยางอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 41, 19, 18, 20 และ 16 ตามลำดับ ในส่วนของยางแท่ง STR20 เป็นยางแท่งที่มีปริมาณการส่งออกเป็นอันดับหนึ่ง โดยปริมาณการส่งออกในปี พ.ศ. 2558 คิดเป็นร้อยละ 78 ของการผลิตยางแท่งทั้งหมด (ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางไทย, 2557) เนื่องจากเป็นยางชนิดที่ตลาดมีความต้องการมากที่สุด และจากสถานการณ์ราคายางพาราที่ตกต่ำเรื่อยมาตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2556 ทำให้ในปี พ.ศ. 2557 รัฐบาลมีนโยบายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยได้สนับสนุนเงินทุนแก่สหกรณ์การเกษตรเพื่อปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด ในการจัดตั้งโรงงานผลิตยางแท่ง STR20 โดยโรงงานได้ใช้ยางก้อนถ้วยเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตยางแท่งชนิดนี้ และจากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมของเกษตรกรในการผลิตยางก้อนถ้วย และคุณลักษณะของยางก้อนถ้วยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สุลักษณ์ วิสุนทร และศุภรัตน์ หนูนา, 2557) พบว่า การผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความหลากหลายในพฤติกรรม การผลิตยางก้อนถ้วยสูงมาก อีกทั้งส่วนใหญ่ยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้มียางก้อนถ้วยที่มีคุณภาพหลากหลายป้อนเข้าสู่โรงงาน ซึ่งโรงงานต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพของวัตถุดิบให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ยางแท่ง STR20 ตามมาตรฐานที่กำหนด

ดังนั้น จึงเป็นที่มาของปัญหาข้างต้นในการศึกษาสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก รวมถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก เปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกบางประการที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับสหกรณ์และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผนในการส่งเสริมความรู้ของสมาชิกในเรื่องของการผลิตยางก้อนถ้วย และสนับสนุน ตลอดจนพัฒนาการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และได้ยางก้อนถ้วยที่มีคุณภาพตามที่สหกรณ์ท่าแซะฯ ต้องการรับซื้อเพื่อการผลิตยางแท่ง STR20 เป็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด

3. การทบทวนวรรณกรรม และกรอบแนวคิด และสมมติฐานการวิจัย

3.1 การทบทวนวรรณกรรม

3.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วย

พรรณพิชญา สุเสรี (2545) กล่าวว่า การผลิตยางก้อนถ้วยเป็นทางเลือกใหม่อีกทางหนึ่งของเกษตรกรชาวสวนยางที่สามารถทำได้ ยางก้อนถ้วยจะมีคุณภาพแตกต่างจากเศษยางหรือเศษยางก้อนถ้วยที่เกษตรกรทำอยู่เดิมเป็นผลพลอยได้จากการเก็บกรีตน้ำยางเป็นยางก้อนถ้วยที่มีคุณภาพขึ้นเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง ที่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ยางก้อนถ้วยที่คุณภาพได้มาตรฐานจะต้องมีลักษณะเป็นรูปถ้วย สะอาด สีสวย และไม่มียางเหนียว

เพ็ญพิชญา เตียว (2546) กล่าวว่า อุตสาหกรรมยางในขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยในช่วงปีที่ผ่านมาไทยมีการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพารา 2.8 แสนตัน คิดเป็นมูลค่า 54,300 ล้านบาท ขณะที่ส่งออก ยางดิบ ยางแท่ง น้ำยางข้น และอื่นๆ 2.35 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 74,600 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการส่งออกทั้งผลิตภัณฑ์และยางดิบปีหนึ่งจำนวนหลายร้อยล้านบาท เรายังต้องทำการพัฒนาในเรื่องของสายพันธ์ รวมไปถึงการพัฒนาเทคนิคการกรีตน้ำยาง เพื่อให้ได้ผลผลิตต่อไร่มากขึ้น อย่างประเทศมาเลเซียขณะนี้เข้าเริ่มใช้เทคนิคกรีตยางด้วยการเจาะอัดแก๊ส ซึ่งทำให้ได้น้ำยางที่มีความสะอาดแถมยังได้ปริมาณน้ำยางมากขึ้น แต่ใช้แรงงานน้อยลง ที่สำคัญยืดอายุการใช้งานของต้นยางพาราได้ถึง 50 ปีจากเดิมที่ได้เพียง 25 ปี ซึ่งหากไทยเราจะใช้เทคนิคนั้นบ้างก็ต้องมีการตกลงกัน เพราะว่าประเทศดังกล่าว เขาได้ทำการจดลิขสิทธิ์เอาไว้แล้ว

การผลิตยางก้อนถ้วย (Cup Lump) จึงน่าจะเป็นอีกทางเลือกของเกษตรกรชาวสวนยางในบ้านเรา สถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตรเผยในเรื่องนี้ว่า ยางก้อนถ้วยเป็นการแปรรูปยางแบบใหม่ ซึ่งขณะนี้กำลังเป็นที่ต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ที่แต่เดิมจะรับซื้อขี้ยางเพื่อมาผลิตยางแท่ง แต่เมื่อทางกรมมีการส่งเสริมให้ชาวสวนทำยางก้อนถ้วย ซึ่งมีจุดเด่น คือ สะอาด มีสิ่งเจือปนน้อยมาก ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตยางแท่งลดลง

รายการเกษตรนัรู้ (2550) รายงานว่า การผลิตยางแผ่นส่งโรงงานต้องผ่านกระบวนการผลิตหลายขั้นตอน เกษตรกรจะต้องใช้เวลาและแรงงานมาก ส่วนการจำหน่ายน้ำยางดิบมีข้อจำกัดในการเก็บรักษาสัน น้ำยางเสียง่ายจึงมีราคาตกต่ำ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรและหน่วยงานต่างๆ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาผลิตยางก้อนถ้วย ส่งจำหน่ายให้โรงงานผลิตยางเพิ่มมากขึ้น โดยการผลิตยางชนิดนี้แค่เพียงกรีตยางและปล่อยให้ยางแห้งในถ้วยรองน้ำยาง เมื่อนำมารวบรวมสามารถส่งขายโรงงานได้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ยุงยาก ยางก้อนถ้วยที่โรงงานรับซื้อจะถูกนำไปผ่านกระบวนการบด รีด และล้างด้วยน้ำหลายครั้ง จากนั้นจะต้องผ่านขั้นตอนการอบก่อนนำไปแปรรูปเป็นยางแท่ง ซึ่งยางก้อนถ้วยนี้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตรองเท้า ยางเส้น พรหมปูพื้น กล่องพัดลุ ส่วนประกอบของอุปกรณ์ไฟฟ้าและของใช้ในบ้าน

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2551) รายงานว่า ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มาแรงในขณะนี้ เพราะราคายางอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง จึงเป็นเหตุจูงใจให้เกษตรกรปลูกยางจนเกินโควตา

ประกอบด้วยเพราะสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและตลาดโลกที่กำลังเจริญเติบโต มีความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ การพัฒนาของยางจึงต้องรุกให้ทันต่อกระแสโลก โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ผลิตยางเป็นเกษตรกรระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นระดับต้นน้ำที่สำคัญที่ต้องพัฒนาให้มีคุณภาพก่อน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระดับกลางน้ำและปลายน้ำ การพัฒนาการผลิตยางให้เกษตรกรได้มีทางเลือก นอกจากผลิตยางแผ่นดิบแล้ว ยางก้อนถ้วยก็เป็นการผลิตอีกรูปแบบหนึ่งที่จะพัฒนาให้มีคุณภาพได้เช่นกัน เพื่อเป็นวัตถุดิบนำไปผลิตยางแท่ง STR ที่มีคุณภาพสูง แต่มีต้นทุนการผลิตต่ำเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดยางแท่งที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรได้มีการผลิตแพร่หลายในพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดหนองคายและจังหวัดมุกดาหาร ได้รวมกลุ่มผลิตจำนวนมาก สถาบันวิจัยยางจึงขอแนะนำและส่งเสริมให้เกษตรกรโดยเฉพาะในแหล่งปลูกยางใหม่ผลิตยางก้อนถ้วยเป็นทางเลือกเนื่องจากผลิตง่าย ประหยัดค่าใช้จ่าย ใช้เวลาและแรงงานน้อย การผลิตยางก้อนถ้วยที่มีคุณภาพจะต้องมีลักษณะเป็นรูปถ้วย สะอาด สีสวย ไม่มีสิ่งปะปนและไม่มีการปนเปื้อน มีน้ำหนักประมาณ 80-500 กรัม

3.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย

จันสุตา บุตรสีห์ (2552) ศึกษาการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกร อำเภอบางบาล จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) การผลิตยางของเกษตรกร 3) การผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตยางก้อนถ้วย ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วย ในอำเภอบางบาล จังหวัดหนองคาย ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 947 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 237 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 46.6 ปี อาชีพหลักทำสวนยางพารา อาชีพรองทำนา รายได้เฉลี่ยสุทธิ 213,303.60 บาท/ปี พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 33.84 ไร่ พื้นที่ปลูกยางเฉลี่ย 22.35 ไร่ พื้นที่เปิดกรีดแล้วเฉลี่ย 14.42 ไร่ อายุต้นยางที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 11.01 ปี ตัดสินใจปลูกยางเนื่องจากจำหน่ายได้ราคาดีและอายุเก็บเกี่ยวผลผลิตนานเกือบทั้งหมด ใช้ระบบกรีด 2 วันเว้น 1 วัน เกษตรกรผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 3.44 ปี ตัดสินใจผลิตยางก้อนถ้วยเนื่องจากกรรมวิธีการผลิตง่าย และจำหน่ายผลผลิตเร็ว จำหน่ายผลผลิตทั้งหมดผลผลิตยางก้อนถ้วยในสวนเกษตรกรมากกว่าครึ่งใช้กรดซัลฟิวริก ใช้กรดเข้มข้นเฉลี่ยไม่เกิน 5% เกษตรกรเกือบทั้งหมดไม่มีการผึ่งยางก้อนถ้วยในโรงตากยาง กรีดยางเฉลี่ย 6.01 ครั้ง ยางก้อนถ้วยจึงเต็มถ้วย อายุยางก้อนถ้วยที่จำหน่ายเฉลี่ย 9.40 วัน น้ำหนักยางก้อนถ้วยที่จำหน่ายเฉลี่ย 5,193.82 กิโลกรัม/ปี จำหน่ายยางก้อนถ้วยที่ตลาดประมูลยางทั้งหมด เกษตรกรมีปัญหาด้านวัสดุการเกษตรมีราคาแพง ราคาขายที่มีความผันผวน ระดับมาก เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่า ต้องการให้ส่วนราชการเข้ามาควบคุมกำกับการซื้อขายยางก้อนถ้วย สนับสนุนด้านวิชาการและการฝึกอบรม

สุพิชญา วาปี (2552) ศึกษาการจัดการการผลิตและการตลาดยางก้อนถ้วยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์ สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ และวิธีการจัดการการผลิตและการตลาดยางก้อนถ้วยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบล

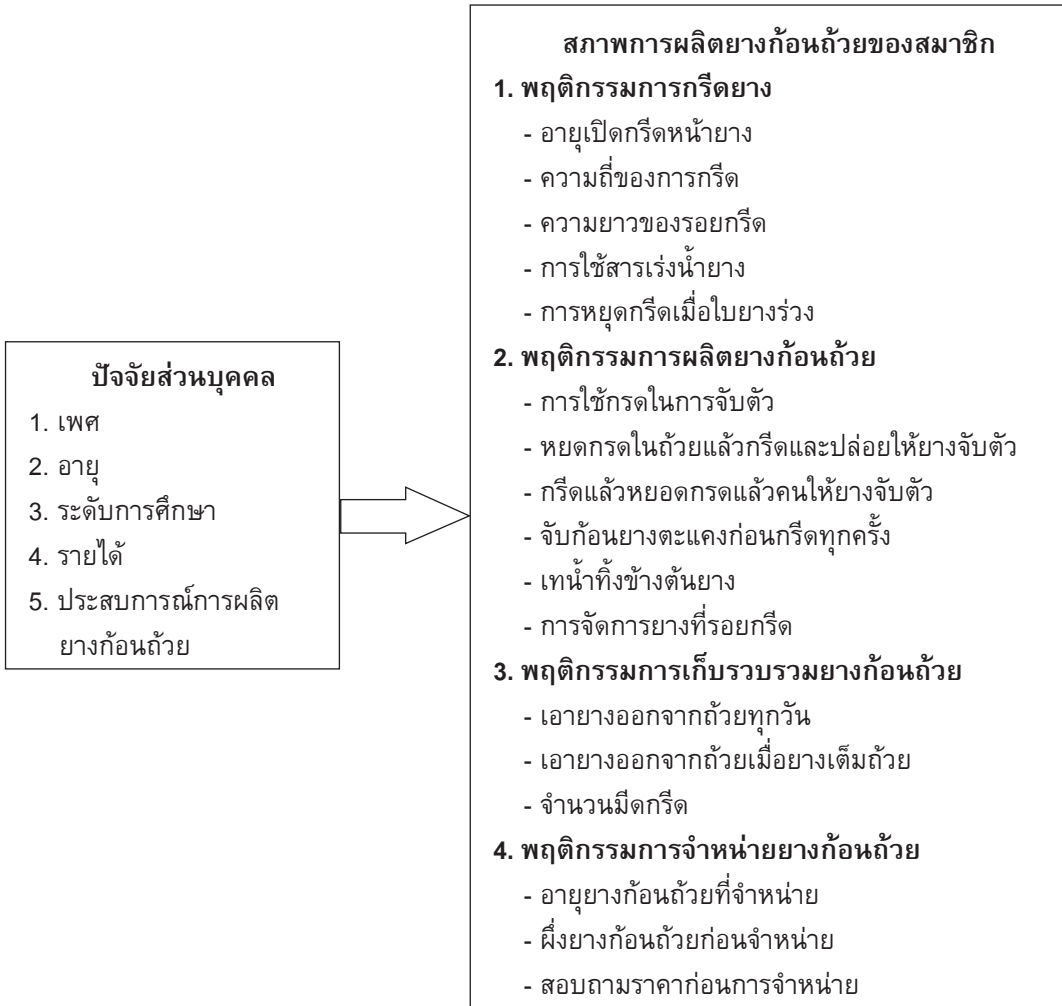
คำสร้อย อำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร และศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน และช่องทางการตลาด ในการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต และการตลาดรวมถึงแนวทางแก้ไขการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจำนวน 30 ราย โดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกรผู้ผลิตยางก้อนถ้วย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายร้อยละ 76.67 มีอายุเฉลี่ย 50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 53.33 มีสมาชิกต่อครัวเรือนเฉลี่ย 6 คน จำนวนสมาชิกต่อครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการผลิตยาง ก้อนถ้วยเฉลี่ย 3 คน มีขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ยต่อครัวเรือน 25 ไร่ ในด้านสถานะทางการเงิน ของครัวเรือนเกษตรกรพบว่า ในปี 2550 เกษตรกรมีรายได้สุทธิเฉลี่ย 133,651.53 บาท/ครัวเรือน/ปี การจัดการการผลิต พบว่า เกษตรกรได้ทำการผลิตยางก้อนถ้วยมาแล้วเฉลี่ย 16 ปี สิ่งจูงใจที่ทำให้เกษตรกร หันมาผลิตยางก้อนถ้วยคือ มีต้นทุนการผลิตต่ำ ขนาดพื้นที่ที่ใช้ผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ยครัวเรือนละ 15 ไร่ และมีการปลูกพืชแซมร้อยละ 63.33 พืชที่ปลูกได้แก่ ลำปะหูลัง พริก ข้าวโพด และถั่วลิสง เพื่อเป็นรายได้เสริม จากการผลิตยางก้อนถ้วย ปริมาณยางก้อนถ้วยที่ได้รับเฉลี่ย 4,250 กิโลกรัม/ครัวเรือน/ปี หรือคิดเป็น 315 กิโลกรัม/ไร่/ปี ต้นทุนการผลิตยางก้อนถ้วยพบว่า ต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 5,740.88 บาท เป็นต้น ทุนผันแปร 5,340.88 บาท และต้นทุนคงที่ 400 บาท รายได้รวมทั้งหมดต่อไร่ 15,750 บาท โดยราคาเฉลี่ย ยางก้อนถ้วยในปี 2550 บาท/กิโลกรัม ทำให้มีกำไรสุทธิต่อไร่ต่อปีเท่ากับ 10,009.12 บาท

สุวลักษณ์ วิสุนทร และศุภรัตน์ หนูมา (2551) ศึกษาพฤติกรรมของเกษตรกรในการผลิตยาง ก้อนถ้วยและคุณลักษณะของยางก้อนถ้วยของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ เกษตรกรจำนวน 85 ราย และการศึกษาลักษณะและสมบัติของยางก้อนถ้วย โดยการเก็บตัวอย่างยาง ก้อนถ้วยจากเกษตรกร 35 ราย ใน 3 ช่วงเวลา คือ ช่วงหน้าฝน (ปลายเดือนพฤศจิกายน 2552) ช่วงหน้าหนาว (ต้นเดือนมกราคม 2553) ช่วงก่อนยางผลัดใบ (กลางเดือนกุมภาพันธ์ 2553) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกร ผลิตยางก้อนถ้วยโดยไม่ได้อาศัยวิธีการเดียวกับที่สถาบันวิจัยแนะนำ และเกษตรกรไม่ทราบวิธีการที่แนะนำ ในการผลิตยางก้อนถ้วย นั่นคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้กรดในการจับตัวยาง เพราะเกษตรกรคิดว่า กรดจะทำให้หน้ายางเสียหรือแห้งได้ เกษตรกรนิยมใส่เปลือกที่รอยกรีดลงไปในตัวรองรับน้ำยาง โดยคิดว่า จะทำให้น้ำยางจับตัวได้เร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยเพิ่มน้ำหนักให้ยางก้อนถ้วยด้วย ส่วนการจำหน่ายยางก้อนถ้วย เกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายเมื่อยางเต็มถ้วยและจำหน่ายแก่พ่อค้าคนกลาง ในการซื้อพ่อค้าคนกลางให้ราคา โดยประเมินจากปริมาณเนื้อยางแห้งและสิ่งปนเปื้อน ถ้าเป็นยางที่สะอาดไม่มีการปนเปื้อนจากดิน หิน ทราย และสารอื่นๆ พ่อค้าคนกลางส่วนใหญ่มักจะให้ราคาสูงกว่า เหตุผลหลักที่เกษตรกรเลือกผลิตยาง ก้อนถ้วย คือ ประหยัดเวลาและสะดวก ปัญหาหลักของการผลิตยางก้อนถ้วย คือ ช่วงหน้าฝน เกษตรกร ไม่สามารถกรีดยางได้ทำให้ขาดรายได้ในช่วงหน้า และยางจับตัวช้า จากพฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยของ เกษตรกรพบว่ามีความหลากหลายสูงมาก ซึ่งจากการจัดกลุ่มของเกษตรกรโดยแบ่งตามพฤติกรรมการผลิต ยางก้อนถ้วย พฤติกรรมการเก็บรวบรวมและการเก็บยางก้อนถ้วยก่อนจำหน่าย และการรวมพฤติกรรมของ เกษตรกรรายเดียวไว้ในกลุ่มเดียวกัน (พฤติกรรมที่เกิดขึ้นน้อย) สามารถแบ่งกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 13 กลุ่ม จากการศึกษาลักษณะและสมบัติของยางก้อนถ้วย พบว่า ปริมาณสิ่งแปลกปลอมเฉลี่ยในยางก้อนถ้วย อยู่ในช่วงร้อยละ 0.05-10.72 ของน้ำหนักยางแห้ง ปริมาณ SCOD เฉลี่ยของน้ำสกัดจากยางก้อนถ้วย

อยู่ในช่วง 0.19-1.10 มิลลิกรัมต่อกรัมของยาง ตามลำดับ ความอ่อนตัวเริ่มต้น (Po) ของยางส่วนใหญ่มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานของยางแท่งมาตรฐาน 20 (Po ไม่ต่ำกว่า 30) โดยมีค่า Po เฉลี่ยอยู่ในช่วง 26.8 - 45.5 ในขณะที่ค่าดัชนีความอ่อนตัว (PRI) ของยางส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของยางแท่ง 20 (PRI ไม่ต่ำกว่า 40%) โดยมีค่า PRI เฉลี่ยอยู่ในช่วง 12.4-74.4% โดยปริมาณสิ่งแปลกปลอมในยางก้อนถ้วยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณ SCOD ของน้ำสกัดจากยางก้อนถ้วยเพิ่มขึ้น แต่ค่าความอ่อนตัวเริ่มต้นและดัชนีความอ่อนตัวของยางลดลง เมื่อระยะเวลาการเก็บยางก้อนถ้วย การบ่มยาง) เพิ่มขึ้นส่งผลให้ปริมาณ SCOD ของน้ำสกัดจากยางก้อนถ้วยลดลง ค่าความอ่อนตัวเริ่มต้นและดัชนีความอ่อนตัวของยางเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการผลิตยางก้อนถ้วยจึงไม่ควรเติมสิ่งแปลกปลอมลงไปในยางและเกษตรกรควรจำหน่ายยางก้อนถ้วยที่มีความแห้งมากกว่าการจำหน่ายเป็นยางก้อนสด ซึ่งจะนำไปสู่การได้ยางก้อนถ้วยที่มีสมบัติด้านยางที่ดีและลดปัญหาด้านการผลิตและปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงงานได้ ในขณะที่เกษตรกรได้ประโยชน์ในด้านการขายยางราคาสูงขึ้น

3.2 กรอบแนวคิด

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด ที่ผลิตยางก้อนถ้วยประมาณ 240 คน (จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการสหกรณ์ฯ, 2560)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกแต่ละกลุ่มตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการแบ่งกลุ่มของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด

กลุ่มสมาชิก	ขนาดตัวอย่าง
กลุ่มที่ 1	14
กลุ่มที่ 2	17
กลุ่มที่ 3	16
กลุ่มที่ 4	15
กลุ่มที่ 5	14
กลุ่มที่ 6	16
กลุ่มที่ 7	7
กลุ่มที่ 8	9
กลุ่มที่ 9	11
กลุ่มที่ 10	18
กลุ่มที่ 11	11
รวม	148

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นทั้งแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) และแบบปลายเปิด (Open End) แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกที่ผลิตยางก้อนถ้วย ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพหลัก/อาชีพเสริม รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในภาคเกษตรและประสบการณ์การผลิต

ตอนที่ 2 สภาพการกรีดยางของสมาชิก ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของสวน ซึ่งจะประกอบด้วย จำนวนแปลง พื้นที่ปลูกยาง พันธุ์ยางที่ปลูก อายุของต้นยาง อายุที่เปิดหน้ากรีต จำนวนต้นยางต่อไร่ ปริมาณน้ำยางที่ได้ ลักษณะการถือครอง และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน รวมถึงระบบการกรีดยาง ซึ่งจะประกอบด้วย คนกรีต การกำหนดระบบการกรีต ความถี่ในการกรีต ความยาวของรอยกรีด การใช้สารเร่ง ช่วงที่หยุดกรีต จำนวนวันที่กรีตได้ และปริมาณน้ำยางที่ได้

ตอนที่ 3 สภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก ได้แก่ รูปแบบการผลิตยางก้อนถ้วย ช่วงระยะเวลาในการผลิตยางก้อนถ้วย อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตยางก้อนถ้วย วิธีการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก และการดำเนินการผลิตยางก้อนถ้วย ได้แก่ การใช้กรดในการจับตัว การเจือจางกรดที่ใช้ การจัดการยางที่รอยกรีด เปลือกยาง และยางที่พื้น ตลอดจนเหตุผลในการตัดสินใจเลือกและ/หรือไม่เลือกวิธีการผลิตยางก้อนถ้วยในแต่ละขั้นตอน

ตอนที่ 4 สภาพการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วยของสมาชิก ได้แก่ จำนวนมีดกรีด การเก็บยางออกจากถ้วย การเก็บรวบรวมก่อนจำหน่าย สถานที่เก็บรวบรวม และคุณลักษณะยางก้อนถ้วยที่ได้

ตอนที่ 5 สภาพการจำหน่ายยางก้อนถ้วยของสมาชิก ได้แก่ อายุยางก้อนถ้วยที่จำหน่าย ปริมาณของยางก้อนถ้วยที่จำหน่ายในแต่ละครั้ง สถานที่จำหน่ายยางก้อนถ้วย การสอบถามราคายางก้อนถ้วยก่อนการจำหน่าย และความพึงพอใจในราคายางก้อนถ้วยที่ขายได้

ตอนที่ 6 ปัญหา อุปสรรค และความต้องการช่วยเหลือ/สนับสนุน/ส่งเสริมในการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกจากสหกรณ์ฯ และภาครัฐ

การสร้างเครื่องมือ สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารทฤษฎี โดยการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม

2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์ท่าแซะฯ ฉบับร่าง 1 ฉบับ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถาม แต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประเมินค่าดัชนี (Index of Consistency หรือ I.O.C) ได้เท่ากับ 0.97

5. นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try-Out) จากเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 ตัวอย่าง โดยเก็บจากเกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วยแบบสอบถามไปให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อปฎิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 ราย และเก็บรวบรวมแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกกับปัจจัยส่วนบุคคลโดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) เปรียบเทียบเชิงพหุคูณตามวิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD) เพื่อดูว่ามีค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน

5. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

5.1 สภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด

สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก

สมาชิกผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 56.2 ปี เกือบครึ่งจบการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.78 คน เป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.76 คน โดยอาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา คิดเป็นร้อยละ 95.27 ในรอบปี 2560 มีรายได้เฉลี่ย 12,760 บาท/เดือน/ครัวเรือน ส่วนอาชีพรอง พบว่า ส่วนใหญ่ทำค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว โดยในรอบปี 2560 มีรายได้เฉลี่ย 11,000 บาท/เดือน/ครัวเรือน และมีประสบการณ์ในการผลิตยางก้อนถ้วยเฉลี่ย 6.6 ปี

สภาพการกรีดยางของสมาชิก

ลักษณะทั่วไปของสวนที่ผลิตยางก้อนถ้วย พบว่า ส่วนใหญ่มีสวนยางพาราเพียงสวนเดียวหรือแปลงเดียว มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 17.40 ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกยางพันธุ์ RRIM 600 มีอายุของต้นยางเฉลี่ย 17 ปี โดยเริ่มเปิดกรีดยางในช่วงอายุของต้นยาง 7 ปี และจำนวนยางที่นิยมปลูก คือ 70 ต้น/ไร่ โดยมีลักษณะการถือครองเป็นของตนเอง และส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในการถือครองเป็น สปก.4-01

ลักษณะของการกรีดยาง พบว่า ส่วนใหญ่เจ้าของสวนจะเป็นคนกำหนดระบบการกรีดยางและเป็นคนกรีดยางเอง โดยนิยมกรีดแบบ 2 วันเว้น 1 สำหรับเหตุผลการเลือกความถี่ของการกรีดยางนี้ คือ เป็นการเพิ่มระยะเวลาของการกรีดยางให้นานขึ้น รองลงมา คือ ความถี่ของการกรีดยางน้อยเหมาะกับยางอายุน้อย โดยกรีดยางที่ความยาวของรอยกรีดแบบ 1/3S ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการกรีดยางแบบนี้สามารถเพิ่มระยะเวลาของการกรีดยาง ซึ่งเป็นแบบที่นิยมและเป็นการทำตามคำแนะนำของ สกย. ตามลำดับสำหรับการใช้สารเร่ง พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่ผลิตยางก้อนถ้วยส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเร่ง คิดเป็นร้อยละ 95.95 โดยให้เหตุผลว่า การใช้สารเร่งจะทำให้ลายต้นยางพารา ทำให้หน้ายางแห้งและไม่เหมาะสำหรับยางอายุน้อย กรณีการหยุดกรีดยาง พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่หยุดกรีดยางเมื่อใบยางร่วง ซึ่งจะหยุดกรีดเป็นเวลา 1.5 - 2 เดือนมากที่สุด ส่วนเดือนที่หยุดกรีดมีความถี่มากที่สุด คือ เดือนเมษายน โดยส่วนใหญ่มีจำนวนวันกรีดน้อยกว่า 20 วัน/เดือน หรือมีจำนวนวันกรีดในช่วง 181 - 190 วัน คิดเป็นร้อยละ 45.95 โดยสมาชิกจะเริ่มกรีดยางในช่วงเวลา 24.00 - 01.00 น. และจะกรีดเสร็จในช่วง 06.00 - 07.00 น. ซึ่งส่วนใหญ่จะได้ปริมาณน้ำยางไม่เกิน 200 กรัมต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.84

สภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก

รูปแบบการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า สมาชิกทั้งหมดผลิตยางก้อนถ้วยในส่วนและส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตยางก้อนถ้วยตามหลักปฏิบัติทางวิชาการของกรมวิชาการเกษตร ส่วนช่วงระยะเวลาการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่หยุดพักผลิตยางก้อนถ้วยเมื่อไ้อย่างร่วง คิดเป็นร้อยละ 69.59 ส่วนที่เหลือร้อยละ 30.41 ไม่หยุดพักผลิตยางก้อนถ้วยเมื่อไ้อย่างร่วง โดยจะหยุดพักในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ที่ไ้อย่างร่วง โดยผลิตยางก้อนถ้วยได้มากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม คิดเป็นร้อยละ 51.35 รองลงมา คือ ช่วงเดือนตุลาคมถึงพฤศจิกายน คิดเป็นร้อยละ 25.68 สำหรับอุปกรณ์ในการทำยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดใช้ถ้วยรับน้ำขนาดกลาง 500 - 600 ซี.ซี. โดยในการผลิตยางก้อนถ้วยนิยมใช้ไม้ในการคนน้ำยากับน้ำกรดให้เข้ากัน ส่วนที่เหลือจะใช้ข้อในการคนให้เข้ากัน

การใช้กรดและการตัดสินใจเลือกใช้กรดของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ใช้กรดในการจับตัวของยางก้อนถ้วย คิดเป็นร้อยละ 84.46 มีเพียงร้อยละ 15.54 ที่ใช้กรดในการจับตัวของยางก้อนถ้วย โดยกรดที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นกรดซัลฟูริก รองลงมา คือ กรดชีวภาพ ซึ่งจะใช้เฉพาะวันที่มีฝนตก โดยจะกรีดแล้วหยุดกรีดแล้วคนให้ยางจับตัวเป็นก้อน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเติมกรดหลังกรีดยาง 3 - 4 ชั่วโมง รองลงมา คือ 1 - 2 ชั่วโมง เหตุผลในการใช้กรดก็เนื่องมาจากยางจับตัวได้สมบูรณ์และจับตัวได้เร็ว ใช้ในปริมาณน้อย มีความปลอดภัยต่อผู้ใช้มีราคาถูก หาซื้อได้ง่ายในท้องถิ่น นักวิชาการแนะนำ และมีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ส่วนการเจือจางกรดและการเก็บรักษาน้ำกรดที่ใช้ พบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่ไม่มีการเจือจางกรดที่ใช้ โดยกรดที่ใช้มีความเข้มข้นในช่วง 5% คิดเป็นร้อยละ 65.22 ซึ่งปริมาณของกรดที่ใช้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ปริมาณของน้ำยาก และความสะอาดของผู้ใช้ ตามลำดับ โดยเกษตรกรเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 95.65 ไม่ตวงน้ำกรดที่ใช้ในการหยอดในแต่ละถ้วย โดยจะใช้น้ำกรดที่เจือจางในปริมาณน้อยกว่า 6 - 10 ซี.ซี./ถ้วย หรือปริมาณเพียงหนึ่งข้อโต๊ะ คิดเป็นร้อยละ 63.16 และใช้เวลาในการคนน้ำกรดให้เข้ากับยางส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 วินาที สำหรับการเก็บรักษาน้ำกรด พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จะเก็บน้ำกรดไว้ที่โรงเรือน (ที่พัก) และมีสมาชิกมากถึงร้อยละ 86.96 ที่ไม่มีการทำสัญลักษณ์ข้างขวดน้ำกรด และการจับตัวของยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า ยางก้อนถ้วยจะใช้เวลาในการจับตัวเป็นก้อนไม่เกิน 20 นาที สำหรับการแกะยางก้อนถ้วยที่แข็งตัวตะแคงก่อนที่จะกรีด พบว่า สมาชิกมากกว่าครึ่งคิดเป็นร้อยละ 77.03 แกะ/ตะแคงยางก้อนถ้วยก่อนทำการกรีดทุกครั้ง โดยสมาชิกส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 66.89 จะเหน้าที่อยู่บนผิวยางก้อนถ้วยทั้งก่อนกรีด โดยจะทิ้งให้ไกลจากต้นยาง คิดเป็นร้อยละ 60.61 ส่วนที่เหลือร้อยละ 39.39 ทิ้งบริเวณโคนต้นยาง ในส่วนของการจัดการยางที่รอยกรีด เปลือกยาง ยางที่พื้นและเปลือกยางที่รอยกรีดของสมาชิก พบว่า สมาชิกเกินครึ่งใส่ยางที่รอยกรีดลงในถ้วยรองรับน้ำยาก คิดเป็นร้อยละ 58.11 ส่วนที่เหลือทิ้งคิดเป็นร้อยละ 36.48 สำหรับเปลือกยาง ยางที่พื้น และเปลือกยางที่รอยกรีด สมาชิกส่วนใหญ่จะทิ้งมีเพียงส่วนน้อยที่ใส่ลงไปในถ้วยรับน้ำยากโดยเหตุผลของการเติมเปลือกยางที่รอยกรีดลงไปในถ้วยน้ำยาก พบว่า สมาชิกมากกว่าครึ่งเติมเปลือกยางที่รอยกรีดลงไปในถ้วย เพื่อช่วยให้การจับตัวยางเร็วขึ้น ส่วนที่เหลือคิดเป็นร้อยละ 35.71 เติมเปลือกยางที่รอยกรีด เพื่อช่วยเพิ่มน้ำหนักของยางก้อนถ้วย

สภาพการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วยของสมาชิก

จำนวนมีดกรีตการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วยและคุณภาพของยางก้อนถ้วยที่ได้ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่กรีตยางในช่วง 5 - 8 มีดกรีต จนได้ยางก้อนถ้วยเต็มถ้วย คิดเป็นร้อยละ 77.70 สมาชิกเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 94.60 จะเอายางออกจากถ้วยเมื่อยางเต็มถ้วย ซึ่งสมาชิกเกือบครึ่งคิดเป็นร้อยละ 47.95 จะกรีตยางในช่วง 6 - 10 วันก่อนนำยางออกจากถ้วย เมื่อเก็บยางออกจากถ้วยสมาชิกส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 68.92 จะนำยางก้อนถ้วยไปจำหน่ายทันที ส่วนที่เหลือจะเก็บยางก้อนถ้วยไว้ในสวนยาง โดยวางไว้ที่พื้น ซึ่งไม่มีหลังคาหรือกำบังป้องกันแสงแดดหรือฝน และมีระยะเวลาของการเก็บยางก้อนถ้วยก่อนจำหน่ายอยู่ในช่วงตั้งแต่ 1 - 10 วัน สำหรับคุณภาพยางก้อนถ้วยที่ผลิต พบว่า ส่วนใหญ่ยางก้อนถ้วยที่สมาชิกผลิตได้จะมีลักษณะรูปทรงถ้วยรับน้ำยาง คิดเป็นร้อยละ 69.60 โดยก้อนยางจะมีความชื้นปานกลาง และมีสีขาวปนน้ำตาลเล็กน้อย

สภาพการจำหน่ายยางก้อนถ้วยของสมาชิก

ปริมาณยางก้อนถ้วยที่จำหน่าย พบว่า ยางก้อนถ้วยที่จำหน่ายจะมีน้ำหนักก้อนละ 400 - 500 กรัม และจะจำหน่ายยางก้อนถ้วยครั้งละ 400 - 600 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 37.16 รองลงมาคือ 200 - 400 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 32.43 สมาชิกส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 89.13 ไม่มีการฝึ่งยางก้อนถ้วยก่อนจำหน่าย โดยส่วนใหญ่จะจำหน่ายที่ร้านรับซื้อในท้องถิ่นหรือท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 95.27 รองลงมาจำหน่ายให้พ่อค้าเร่ คิดเป็นร้อยละ 34.46 โดยก่อนการจำหน่ายสมาชิกเกินครึ่งมีการสอบถามราคา ก่อนจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 60.14 จากร้านค้าในท้องถิ่น/ท้องถิ่นที่และพ่อค้าเร่ คิดเป็นร้อยละ 52.03 โดยการโทรศัพท์ถามโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 35.14 รองลงมาจากโทรศัพท์และวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 27.03 และ 20.27 ตามลำดับ โดยสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีความพอใจในราคาที่ขายได้ในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 70.27 สำหรับสมาชิกที่พอใจในราคามีความพอใจระดับปานกลางเท่านั้นโดยคิดเป็นร้อยละ 65.91

ปัญหาอุปสรรคและความต้องการช่วยเหลือ/สนับสนุน/ส่งเสริมในการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพของสมาชิก

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการผลิตยางก้อนถ้วยที่ได้คุณภาพ และการใช้กรดที่ถูกต้องเพื่อให้ได้ยางก้อนที่มีคุณภาพกรดฟอร์มิคหาซื้อได้ยากในท้องถิ่น และกรดที่จำหน่ายในท้องถิ่นไม่บอกส่วนผสมของสารเคมีที่นำมาทำ รวมถึงไม่มีความแตกต่างเรื่องราคาที่ขายได้ และมีการลักขโมยมาก สำหรับความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมจากสหกรณ์ท่าชะงะฯ และรัฐบาลในการผลิตยางก้อนถ้วยให้ได้คุณภาพ พบว่า อบรมการผลิตและการใช้กรดที่ถูกต้องในการผลิตยางก้อนให้ได้คุณภาพ จัดหากรดฟอร์มิคมาขายในราคาถูก แจกคู่มือการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพ และมีข้อกำหนดในการรับซื้อยางก้อนถ้วยคุณภาพที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

1.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเพื่อปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์
ท่าแซะฯ โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) แสดงผลได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์
ท่าแซะฯ

สภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก	เพศ	อายุ	การศึกษา	รายได้	ประสบการณ์
1. พฤติกรรมการกรีดยาง					
อายุเปิดกรีดยาง	3.07 (0.21)	10.9 (0.36)	7.42 (0.68)	16.45 (0.42)	35.36* (0.00)
ความถี่ของการกรีดยาง	4.55 (0.33)	20.30 (0.43)	31.82 (0.04)	34.56 (0.34)	15.76 (0.73)
ความยาวที่รียกรีด	3.26 (0.19)	5.64 (0.84)	7.68 (0.66)	17.80 (0.33)	8.82 (0.54)
การใช้สารเร่งน้ำยาง	1.43 (0.48)	6.67 (0.75)	1.82 (0.99)	6.32 (0.61)	7.27 (0.70)
การหยุดกรีดยางเมื่อใบยางร่วง	5.48 (0.02)	11.78 (0.03)	8.49 (0.13)	31.11* (0.00)	12.45 (0.02)
2. พฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วย					
การใช้กรดเพื่อการจับตัวของยาง	0.41 (0.51)	13.28 (0.02)	12.44 (0.02)	12.82 (0.11)	9.48 (0.09)
หยุดกรีดยางแล้วกรีดยางและปล่อยให้ ยางจับตัว	0.18 (0.67)	7.02 (0.13)	3.18 (0.67)	4.62 (0.70)	5.76 (0.12)
กรีดยางแล้วหยุดกรีดยางแล้วคนให้ยางจับตัว	0.18 (0.67)	7.02 (0.13)	3.18 (0.67)	4.62 (0.70)	5.76 (0.12)
จับก้อนยางตะแคงก่อนกรีดยางทุกครั้ง	0.05 (0.80)	8.03 (0.15)	7.10 (0.21)	5.51 (0.71)	10.19 (0.07)
เทน้ำทิ้งข้างต้นยางทุกครั้งก่อนกรีดยาง	11.18* (0.00)	7.95 (0.15)	5.97 (0.30)	23.70* (0.00)	12.82 (0.02)
การจัดการยางที่รียกรีด	2.59 (0.45)	13.57 (0.55)	10.40 (0.79)	25.07 (0.40)	38.76* (0.00)

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ท่าแซะฯ (ต่อ)

สภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก	เพศ	อายุ	การศึกษา	รายได้	ประสบการณ์
3. พฤติกรรมการเก็บรวบรวม					
เอียงออกจากถ้วยทุกวัน	0.01 (0.93)	5.82 (0.32)	8.44 (0.13)	3.60 (0.89)	7.58 (0.18)
เอียงออกจากถ้วยเมื่อเติมถ้วย	0.52 (0.46)	4.21 (0.51)	9.09 (0.10)	3.76 (0.87)	9.74 (0.08)
จำนวนมีดกรีด	5.22 (0.26)	26.98 (0.13)	11.98 (0.91)	49.45 (0.02)	44.49* (0.00)
4. พฤติกรรมการจำหน่าย					
อายุยางก้อนถ้วยที่จำหน่าย	5.30 (0.38)	29.39 (0.24)	16.76 (0.89)	59.15 (0.02)	37.21 (0.05)
ผึ่งยางก่อนจำหน่าย	3.21 (0.07)	4.32 (0.50)	2.07 (0.83)	6.05 (0.64)	2.09 (0.83)
สอบถามราคาก่อนจำหน่าย	0.32 (0.56)	5.78 (0.32)	9.73 (0.08)	25.06* (0.00)	15.54* (0.00)

หมายเหตุ: ค่าในวงเล็บเป็นค่า p-value

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการกรีดยาง พฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วย พฤติกรรมการเก็บรวบรวม และพฤติกรรมการจำหน่ายกับปัจจัยส่วนบุคคลในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วย พบว่า

พฤติกรรมการกรีดยางมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็นดังต่อไปนี้

1) การเลือกอายุเปิดกรีดยางมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก

2) การหยุดกรีดเมื่อใบยางร่วงมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ของสมาชิก

พฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็นดังต่อไปนี้

1) การเทน้ำทิ้งไกลจากต้นยางทุกครั้งก่อนกรีดยางมีความสัมพันธ์กับเพศ และระดับรายได้ของสมาชิก

2) การจัดการยางที่รอยกรีดมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก

พฤติกรรมการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็น จำนวนมีดกรีดมีความสัมพันธ์กับรายได้ และประสิทธิภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก

พฤติกรรมการจำหน่ายยางก้อนถ้วยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในประเด็น สอบถามราคาก่อนจำหน่ายมีความสัมพันธ์กับรายได้ และประสิทธิภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก

เพื่อให้เห็นความแตกต่างในกรณีที่มีการวิเคราะห์ไคสแควร์ปฏิเสธสมมติฐานหลัก ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD) เพื่อดูว่ามีค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกันแสดงผลได้ดังตารางที่ 3 - 10

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามประสิทธิภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก ต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับอายุเปิดกรีดหน้ายาง

อายุเปิดกรีดหน้ายาง	F	Sig.	< 3 ปี	4 - 6 ปี	7 - 10 ปี	11 - 13 ปี	14 - 15 ปี	> 20 ปี
< 3 ปี	6.01	0.00*	-	0.22	0.01	1.92*	1.48	0.98
4 - 6 ปี				-	0.21	2.14*	1.71	1.21
7 - 10 ปี					-	1.93*	1.50	1.00
11 - 13 ปี						-	0.43	0.93
14 - 15 ปี							-	0.50
> 20 ปี								-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านประสิทธิภาพการผลิตยางก้อนถ้วยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกอายุเปิดกรีดหน้ายางของสมาชิก พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 3 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีประสิทธิภาพในการผลิตยางก้อนถ้วย 11 - 13 ปี จะมีอายุเปิดกรีดหน้ายางแตกต่างจากสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ น้อยกว่า 3 ปี 4 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามระดับรายได้ของสมาชิกต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการหยุดกรี๊ดเมื่อไบบางร่วง

หยุดกรี๊ด เมื่อไบบางร่วง	F	Sig.	< 5,000	5,001 - 10,000	10,001 - 15,000	15,001 - 20,000	20,001 - 25,000	25,001 - 30,000	35,001 - 40,000	40,001 - 45,000	45,001 - 50,000	> 50,000
< 5,000	4.07*	0.00	-	0.08	0.29	0.34	0.37	0.50*	0.50	0.00	0.50	0.00
5,001 - 10,000				-	0.38*	0.42*	0.46*	0.58*	0.58*	0.08	0.50*	0.08
10,001 - 15,000					-	0.04	0.08	0.20	0.20	0.29	0.20	0.29
15,001 - 20,000						-	0.35	0.16	0.16	0.34	0.16	0.34
20,001 - 25,000							-	0.12	0.12	0.37	0.12	0.37
25,001 - 30,000								-	0.00	0.50	0.00	0.50
35,001 - 40,000									-	0.50	0.00	0.50
40,001 - 45,000										-	0.50	0.00
45,001 - 50,000											-	0.50
> 50,000												-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านระดับรายได้ของสมาชิกที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับการหยุดกรี๊ดเมื่อไบบางร่วง พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 7 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จะหยุดกรี๊ด เมื่อไบบางร่วงแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับรายได้ 25,001 - 30,000 บาท และสมาชิกที่มีระดับรายได้ 5,000 - 10,000 บาท จะหยุดกรี๊ดเมื่อไบบางร่วงแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับรายได้ 10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท 35,001 - 40,000 บาท และ 45,001 - 50,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามระดับรายได้ของสมาชิกต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการเทน้ำทิ้งข้างต้นยางทุกครั้งก่อนกรี๊ด

เทน้ำทิ้งข้างต้นยาง ทุกครั้งก่อนกรี๊ด	F	Sig.	< 5,000	5,001 - 10,000	10,001 - 15,000	15,001 - 20,000	20,001 - 25,000	25,001 - 30,000	35,001 - 40,000	40,001 - 45,000	45,001 - 50,000	> 50,000
< 5,000	2.89*	0.00	-	0.34	0.01	0.13	0.20	0.19	0.33	0.16	0.16	0.16
5,001 - 10,000				-	0.35*	0.35*	0.54*	0.53*	0.67*	0.17	0.17	0.17
10,001 - 15,000					-	0.00	0.19	0.17	0.31	0.18	0.18	0.18
15,001 - 20,000						-	0.19	0.17	0.32	0.18	0.18	0.18
20,001 - 25,000							-	0.12	0.37	0.37	0.37	0.37
25,001 - 30,000								-	0.14	0.35	0.35	0.35
35,001 - 40,000									-	0.50	0.50	0.50
40,001 - 45,000										-	0.50	0.50
45,001 - 50,000											-	0.00
> 50,000												-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านระดับรายได้ของสมาชิกที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับเทน้ำทิ้งใกล้ต้นยาง พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 5 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีระดับรายได้ 5,000 - 10,000 บาท จะเทน้ำทิ้งใกล้ต้นยางแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับรายได้ 10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 200,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท และ 35,001 - 40,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการยางที่ร่อยกรีด

การจัดการยางที่ร่อยกรีด	F	Sig.	< 3 ปี	4 - 6 ปี	7 - 10 ปี	11 - 13 ปี	14 - 16 ปี	> 20 ปี
< 3 ปี	3.38*	0.00	-	0.126	0.02	0.91*	0.16	0.66
4 - 6 ปี				-	0.24	1.17*	0.42	0.92
7 - 10 ปี					-	0.92*	0.17	0.67
11 - 13 ปี						-	0.75	0.25
14 - 15 ปี							-	0.50
> 20 ปี								-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการร่อยกรีดของสมาชิก พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 3 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์ในการผลิตยางก้อนถ้วย 11 - 13 ปี จะมีการจัดการยางที่ร่อยกรีดแตกต่างจากสมาชิกที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 3 ปี 4 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับจำนวนมีดกรีต

จำกัดมีดกรีตยาง	F	Sig.	< 3 ปี	4 - 6 ปี	7 - 10 ปี	11 - 13 ปี	14 - 16 ปี	> 20 ปี
< 3 ปี	3.03*	0.01	-	0.11	0.20	1.12*	0.62	1.12
4 - 6 ปี				-	0.32	1.24*	0.74	1.24
7 - 10 ปี					-	0.92*	0.42	0.92
11 - 13 ปี						-	0.50	0.00
14 - 16 ปี							-	0.50
> 20 ปี								-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับจำนวนมีดกรีต พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 3 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์ในการผลิตยางก้อนถ้วย 11 - 13 ปี จะมีจำนวนมีดกรีตแตกต่างจากสมาชิกที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 3 ปี 4 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามระดับรายได้ของสมาชิกต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามราคาก่อนจำหน่าย

สอบถามราคาก่อนจำหน่าย	F	Sig.	< 5,000	5,001 - 10,000	10,001 - 15,000	15,001 - 20,000	20,001 - 25,000	25,001 - 30,000	35,001 - 40,000	40,001 - 45,000	45,001 - 50,000	> 50,000
< 5,000	3.10*	0.00	-	0.15	0.15	0.26	0.37	0.50	0.25	0.50	0.00	0.00
5,001 - 10,000				-	0.31*	0.41*	0.52*	0.65*	0.40	0.65	0.15	0.15
10,001 - 15,000					-	0.10	0.21	0.34	0.09	0.34	0.15	0.15
15,001 - 20,000						-	0.11	0.24	0.01	0.24	0.26	0.26
20,001 - 25,000							-	0.12	0.12	0.12	0.37	0.37
25,001 - 30,000								-	0.25	0.00	0.50	0.50
35,001 - 40,000									-	0.25	0.25	0.25
40,001 - 45,000										-	0.50	0.50
45,001 - 50,000											-	0.00
> 50,000												-

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านระดับรายได้ของสมาชิกที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามราคาก่อนจำหน่าย พบว่า มีผลการประเมิน

เฉลี่ยแตกต่างกัน 4 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีระดับรายได้ 5,000 - 10,000 บาท จะสอบถามราคาก่อนจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีระดับรายได้ 10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 200,000 บาท 20,001 - 25,000 บาท และ 25,001 - 30,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก ต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามราคาก่อนจำหน่าย

สอบถามราคาก่อนจำหน่าย	F	Sig.	< 3 ปี	4 - 6 ปี	7 - 10 ปี	11 - 13 ปี	14 - 16 ปี	> 20 ปี
< 3 ปี	3.33*	0.00	-	0.17	0.04	0.29*	0.35	0.64
4 - 6 ปี				-	0.12	0.47*	0.53	0.46
7 - 10 ปี					-	0.34*	0.40	0.59
11 - 13 ปี						-	0.06	0.93*
14 - 16 ปี							-	1.00*
> 20 ปี								-

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยในประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามราคาก่อนจำหน่าย พบว่า มีผลการประเมินเฉลี่ยแตกต่างกัน 5 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์ในการผลิตยางก้อนถ้วย 11 - 13 ปี จะมีสอบถามราคาก่อนจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีประสบการณ์ น้อยกว่า 3 ปี 4 - 6 ปี และ 7 - 10 ปี และสมาชิกที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จะมีการสอบถามราคาก่อนจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีประสบการณ์ 11 - 13 ปี และ 14 - 16 ปี ตามลำดับ

อภิปรายผล

ด้านสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก มีสิ่งที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกผู้ผลิตยางก้อนถ้วยของสหกรณ์ท่าแซะฯ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีอาชีพหลักทำสวนยางพารา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.78 คน และมีจำนวนแรงงานภาคเกษตรเฉลี่ย 2.76 คน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (จินสุตา บุตรสีห์, 2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องการผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกร อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย พบว่า เกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.08 คน มีอาชีพหลักทำสวนยางพารา และมีแรงงานภาคเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.77 คน

2. การผลิตยางของสมาชิก ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ที่มีพื้นที่การปลูกยางไม่มากนัก เฉลี่ยแล้วประมาณ 17 ไร่ และเป็นพื้นที่ของตนเอง ดังนั้น เจ้าของสวนจึงเป็นผู้กำหนดระบบของการกรีตและเป็นคนกรีตเอง โดยใช้ความถี่ของการกรีตแบบ 2 วันเว้น 1 วัน และเลือกกรีตที่ความยาว 1/3S หรือกรีตหนึ่งสามของลำต้น ส่วนใหญ่หยุดกรีตเมื่อใบยางร่วงช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน และเริ่มกรีตใหม่ช่วงเดือนพฤษภาคม โดยกรีตยางได้มากที่สุดช่วงเดือนตุลาคมถึงมกราคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (สุลักษณ์ วิสุนทร และคณะ, 2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องการสร้างนวัตกรรมสู่การผลิตยางก้อนถ้วย เพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน พบว่า เกษตรกรที่ผลิตยางก้อนถ้วยในจังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ทำสวนยางไม่เกิน 13 ไร่ ส่วนใหญ่เจ้าของสวนจะเป็นคนกำหนดระบบการกรีตเอง โดยใช้แรงงานในครัวเรือน โดยเลือกกรีตแบบ 2 วันเว้น 1 วัน ที่ความยาวกรีตหนึ่งสามของลำต้น โดยจะทำการหยุดกรีตเมื่อใบร่วงเป็นเวลา 1 - 2 เดือน ซึ่งช่วงเดือนที่มีการหยุดกรีตมากที่สุดคือ เดือนเมษายนและเดือนมีนาคม

3. สภาพการผลิตยางก้อนของสมาชิก ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกที่ผลิตยางก้อนถ้วยส่วนใหญ่จะใช้กรดสำเร็จรูปที่มีจำหน่ายในท้องตลาด เพื่อการจับตัวของก้อนยาง โดยไม่มีการเจือจางและดวงกรดเมื่อใช้ ซึ่งยางจะจับตัวเป็นก้อนหลังเติมกรดประมาณ 20 นาที โดยการบีบขวด 1 ครั้ง และมีอีกบางส่วนที่ใช้กรดชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปรีดีเปรม ทัศนกุล, 2558) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบของการใช้กรดในการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพ พบว่า สารจับตัวยางที่จำหน่ายในท้องตลาดส่วนใหญ่มักเป็นสารปลอมปนที่มีส่วนผสมของกรดซัลฟิวริก เกลือแคลเซียม แมกนีเซียม และโซเดียม ซึ่งสารเหล่านี้จะตกค้างในยางส่งผลทำให้ก้อนยางแข็งขาดความยืดหยุ่น มีสีคล้ำ มีกลิ่นเหม็น และกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ แม้ว่าสมาชิกบางส่วนจะมีการใช้กรด อะซิติกและกรดชีวภาพในการจับตัวของยางก้อนถ้วย แต่จากการศึกษาพบว่า กรดทั้งสองชนิดนี้มีความเหมาะสมในการผลิตยางก้อนถ้วยที่ได้คุณภาพดีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับการใช้กรดฟอร์มิก เนื่องจากมีคุณสมบัติทางกายภาพของยางบางอย่างต่ำกว่ามาตรฐานยางแท่ง STR20 ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำเรื่องการผลิตยางก้อนถ้วยให้ได้คุณภาพของสถาบันวิจัยยาง ที่ได้จัดทำคำแนะนำการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพด้วยการใช้สารจับตัวยาง คือ กรดฟอร์มิก ซึ่งนับว่าเป็นกรดอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่จับตัวเนื้อยางได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่ตกค้างในยาง มีความปลอดภัยค่อนข้างสูง

4. สภาพการเก็บรวบรวมยางก้อนจำหน่าย ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จะเอายางออกจากถ้วยเมื่อยางเต็มถ้วย โดยมีการเก็บรวบรวมยางในสวนประมาณ 6 - 10 วัน ซึ่งลักษณะยางก้อนถ้วยที่ได้จะมีรูปทรงคล้ายถ้วยรับน้ำยาง มีความชื้นปานกลาง และมีสีขาวปนน้ำตาลเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มณีนีสร อนันตะ และคณะ, 2552) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการซื้อขายยางก้อนถ้วยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การแบ่งชั้นคุณภาพของยางก้อนถ้วยควรแบ่งตามจำนวนวันกรีตในระบบกรีตแบบ 2 วันเว้น 1 วัน โดยสามารถชั้นแบ่งได้ 2 ชั้น คือโดยยางก้อนถ้วยคุณภาพชั้นหนึ่งจะต้องมีระยะเวลาจัดเก็บ 12 วันขึ้นไป ส่วนยางก้อนถ้วยคุณภาพชั้นสอง ต้องมีระยะเวลาจัดเก็บประมาณ 9 - 10 วัน ซึ่งจะทำให้ได้ยางก้อนถ้วยที่เป็นยางก้อนขนาดเกือบแห้ง เหมาะสำหรับนำไปใช้ในการผลิตยางแท่งได้ทันทีไม่ต้องรอพักยางก่อน สามารถลดต้นทุนการเก็บรักษาและลดปัญหาเรื่องกลิ่นและน้ำเสีย

ที่เกิดจากการเทกอง รวมถึงยังสามารถผลิตยางแท่งได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ

5. สภาพการฝั่งยางก้อนถ้วย ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า สมาชิกโดยส่วนใหญ่เมื่อนำยางก้อนถ้วยออกจากถ้วยรับน้ำยาง จะนำไปจำหน่ายทันทีโดยไม่มีการนำยางไปฝั่งก่อนนำไปจำหน่าย ทำให้ยางมีความชื้นมาก เมื่อสหกรณ์ทำแะชะ รัชชื้อไปต้องเสียเวลาหลายวันในการเก็บเพื่อให้ยางแห้งสนิท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มณีสรพรพร อนันตะ และคณะ, 2552) ที่พบว่า การฝั่งยางจะช่วยลดเปอร์เซ็นต์ความชื้นในยางก้อนถ้วยให้ลดลงได้ โดยหากมีการฝั่งยางในวันแรก จะทำให้เปอร์เซ็นต์ความชื้นในก้อนยางลดลงได้มากที่สุดคือ ประมาณ 12% - 16% และหลังจากฝั่งยางก้อนไปเรื่อยๆ จนถึง 7 วัน ค่าความชื้นก็จะลดลงเรื่อยๆ จนเหลือน้อยมาก หรือมีค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งคงที่นั่นเอง ซึ่งเมื่อนำไปขายจะได้ปริมาณเนื้อยางแห้งที่มาก ทำให้ได้ราคาสูงขึ้นกว่าการขายที่มีเปอร์เซ็นต์ความชื้นมากจากการไม่ได้ฝั่งยาง

ด้านความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์ทำแะชะฯ มีสิ่งที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมกรรมการกีดยาง ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยด้านพฤติกรรมกีดยางมี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านประสบการณ์การผลิต และปัจจัยด้านรายได้ของสมาชิก โดยปัจจัยด้านประสบการณ์มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับอายุเปิดกรีตหน้ายาง ส่วนปัจจัยด้านรายได้มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นการหยุดกรีตเมื่อใบยางร่วง และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยทั้งสอง พบว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยมาก โดยเฉพาะตั้งแต่ 4 - 6 ปี และ 11 - 13 ปี จะเลือกเปิดกรีตเมื่อใบยางอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป สำหรับปัจจัยด้านรายได้ของสมาชิกที่มีผลต่อการหยุดกรีตเมื่อใบยางร่วง พบว่า สมาชิกที่มีรายได้สูงจะหยุดกรีตเมื่อใบยางร่วง ซึ่งแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะที่อยู่ในช่วงต่ำกว่า 5,000 บาท และ 5,000 - 10,000 จะไม่หยุดกรีตเมื่อใบยางร่วงมากกว่ารายได้ในช่วงอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากราคายางที่สูงจากการที่ปริมาณยางออกสู่ตลาดน้อย จึงส่งผลให้ราคายางค่อนข้างสูง ทำให้สมาชิกที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอเรื่องผลกระทบที่จะตามมา ดังนั้น จึงควรมีการให้ความรู้กับกลุ่มสมาชิกที่มีรายได้ต่ำเกี่ยวกับผลกระทบดังกล่าว

2. ด้านพฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วย ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยด้านพฤติกรรมการผลิตยางก้อนถ้วยมี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศ รายได้ และประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก โดยปัจจัยด้านเพศและรายได้มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับการเทน้ำทิ้งข้างต้นยางก่อนกรีตทุกครั้ง ส่วนปัจจัยด้านประสบการณ์มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยด้านการจัดการยางที่รอยกรีต และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยทั้งสาม พบว่า สมาชิกที่เป็นเพศชายจะมีพฤติกรรมในการเทน้ำทิ้งข้างต้นยางมากกว่าเพศหญิง และสมาชิกที่มีรายได้ต่ำ โดยเฉพาะในช่วง 5,000 - 10,000 บาท จะมีพฤติกรรมในการเทน้ำทิ้งข้างต้นยางมากกว่าช่วงรายได้อื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้สูงจะมีพฤติกรรมในการเทน้ำทิ้งให้ไกลจากต้นยางมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกที่มีรายได้สูงจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการรักษาต้นยาง เพื่อให้สามารถกรีตยางให้มีรายได้มากขึ้น สำหรับปัจจัยด้านประสบการณ์ของสมาชิกที่มีผลต่อการจัดการยางที่รอยกรีต พบว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์มากจะมีการจัดการยางที่รอยกรีตโดยการเก็บทิ้งมากกว่าสมาชิกที่มีประสบการณ์น้อย

จะมีการใส่ยางที่รอยกรีดลงไปในตัวรับน้ำยาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกที่มีประสบการณ์มากทราบว่า หากมีการใส่สิ่งปนเปื้อนใดๆ ลงไปในถ้วยยาง จะส่งผลต่อราคาที่ได้รับจึงไม่นิยมใส่เปลือกยางที่รอยกรีด

3. ด้านพฤติกรรมการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วย ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยด้านพฤติกรรมการเก็บรวบรวมยางก้อนถ้วยมี 1 ปัจจัย ได้แก่ ประสบการณ์การผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก โดยปัจจัยด้านประสบการณ์มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับจำนวนมีดกรีด และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยดังกล่าว พบว่า สมาชิกที่มีประสบการณ์มากจะเลือกจำนวนมีดกรีดตั้งแต่ 6 มีดกรีดขึ้นไป ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสมาชิกที่มีประสบการณ์มากย่อมทราบถึงข้อกำหนดและคุณลักษณะของยางก้อนถ้วยที่พ่อค้ารับซื้อ จึงได้กำหนดให้มีจำนวนมีดกรีดมากเพราะจะส่งผลต่อคุณลักษณะของยางก้อนถ้วยที่ขายทั้งด้านรูปทรง สี และความชื้นของยางก้อนถ้วย

4. ด้านพฤติกรรมการจำหน่าย ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยด้านพฤติกรรมการจำหน่ายยางก้อนถ้วยมี 2 ปัจจัย ได้แก่ ประสบการณ์และรายได้ โดยปัจจัยทั้งสองมีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วย ในประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามราคาก่อนจำหน่าย และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของปัจจัยทั้ง 2 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้มากและมีประสบการณ์มาก จะมีการสอบถามราคาก่อนจำหน่ายมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้และประสบการณ์น้อยกว่า ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก สมาชิกที่มีรายได้มากจะมีปริมาณผลผลิตที่จะนำออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก และทราบถึงการกำหนดราคาซื้อของพ่อค้า ตลอดจนทราบถึงช่องทางต่างๆ ในการจำหน่ายยางก้อนถ้วยออกสู่ตลาด อันเนื่องมาจากการมีประสบการณ์ที่มากกว่า จึงมักมีการสอบถามราคาก่อนนำยางก้อนถ้วยออกจำหน่ายทุกครั้ง

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะฯ จำกัด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์ท่าแซะฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 56.2 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.78 คน และมีจำนวนแรงงานภาคเกษตรเฉลี่ย 2.76 คน มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรทำสวนยาง รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 12,760 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน การค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพรอง รายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 11,000 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีสวนยาง 1 แปลง มีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ย 17 ไร่ อายุต้นยางเฉลี่ย 17 ปี ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของสวนเอง และเป็นคนกำหนดระบบการกรีดยางและเป็นคนกรีดยาง นิยมกรีดยางแบบ 2 วันเว้น 1 วัน โดยกรีดยางความยาวของรอยกรีดแบบ 1/3S เนื่องจากเป็นการเพิ่มระยะเวลาของการกรีดยางให้นานขึ้น และส่วนใหญ่ไม่ใช้สารเร่งน้ำยาง เพราะเห็นว่าทำให้หนำยางแห้ง มีการหยุดกรีดยางเมื่อใบยางร่วงประมาณ 1.5 - 2 เดือน ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน โดย 1 ปีจะกรีดยางได้เฉลี่ย 176 วัน โดยจะเริ่มกรีดยางตั้งแต่เที่ยงคืนและเสร็จไม่เกิน 7 โมงเช้า ซึ่งส่วนใหญ่จะได้ปริมาณน้ำยางไม่เกิน 200 กรัมต่อครั้ง สมาชิกทั้งหมด

ผลิตยางก้อนถ้วยในสวน แต่ไม่ใช้วิธีการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ของกรมวิชาการเกษตร ส่วนใหญ่หยุดทำการผลิตเมื่อไอบ่างร่วง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน และเริ่มทำการผลิตใหม่ในช่วงเดือน พฤษภาคม โดยช่วงที่ผลิตได้มากที่สุดคือ ธันวาคมถึงมกราคม และส่วนใหญ่ใช้ถ้วยรับน้ำยางขนาด 600 ซี.ซี. ส่วนใหญ่ไม่ใช้กรดในการจับตัวของยาง แต่จะใช้เฉพาะวันที่มีฝนตก แต่กรดส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นกรดสำเร็จรูป ที่มีกรดซัลฟูริกเป็นส่วนผสม โดยไม่มีการเจือจางและดวงกรดเมื่อใช้ มีการกรีดจนครบแปลงแล้วค่อยหยุด กรดที่เหลือ ใช้เวลาเฉลี่ย 2.7 ชั่วโมง โดยใช้ไม้คนให้เข้ากันไม่เกิน 5 วินาที ซึ่งยางจะจับตัวเป็นก้อนหลังเดิม กรดประมาณ 20 นาที ที่ระดับความเข้มข้นไม่เกิน 5% ปริมาณกรดที่ใช้ไม่เกิน 1 ช้อนโต๊ะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ฤดูกาลและปริมาณของน้ำยางที่ได้ และส่วนใหญ่จะเก็บน้ำกรดไว้ที่โรงเรือน (ที่พัก) โดยไม่มีการทำสัญลักษณ์ ข้างขวด และเมื่อเติมน้ำกรดจะมีการจับยางตะแครง โดยจะเทน้ำที่อยู่บนผิวยางทิ้งไปไกลจากต้นยางก่อนกรีด ใหม่ทุกครั้ง แต่สมาชิกส่วนใหญ่จะเติมน้ำที่รอยกรีดลงในถ้วยรับน้ำยาง เพื่อให้ยางจับตัวเร็วและเพิ่มน้ำหนัก ก้อนยาง ในส่วนของการเก็บรวบรวมก้อนยาง สมาชิกส่วนใหญ่จะเอายางออกจากถ้วยเมื่อยางเต็มถ้วย โดยมีการเก็บรวบรวมยางในสวนที่ปราศจากการป้องกันจากแสงแดดประมาณ 6 - 10 วัน และเมื่อน้ำยาง ออกจากถ้วยจะนำไปจำหน่ายทันที ซึ่งลักษณะยางก้อนถ้วยจะมีรูปทรงคล้ายถ้วยรับน้ำยาง มีความชื้น ปานกลาง และมีสีขาวปนน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนใหญ่มีจำนวนครั้งกรีดระหว่าง 6 มีดกรีด โดยจำหน่ายยางก้อน ที่ 400 - 500 กรัมต่อก้อน และจำหน่ายครั้งละ 400 - 600 กิโลกรัม โดยไม่มีการผึ่งก่อนนำออกจำหน่าย ส่วนใหญ่จำหน่ายที่ร้านรับซื้อในท้องถิ่นและพ่อค้าเร่ จะมีการสอบถามราคาโดยการโทรศัพท์ถามโดยตรง แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงข้อกำหนดในการรับซื้อ และลักษณะของยางก้อนถ้วยที่ได้คุณภาพบางข้อ ได้แก่ ปริมาณเนื้อยางแห้งจำนวนครั้งกรีด การใช้กรดฟอรั่มิกเพื่อการจับตัวเป็นก้อน และความชื้นของยางก้อนถ้วย ซึ่งเหตุผลที่สมาชิกจะเปลี่ยนไปผลิตและจำหน่ายยางในรูปแบบอื่นๆ คือ ขึ้นอยู่กับราคาราย เมื่อฝนตก และ ได้น้ำยางปริมาณมากสมาชิกส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการผลิตยางก้อนถ้วยที่ได้คุณภาพ และการใช้กรดที่ถูกต้องเพื่อให้ได้ยางก้อนที่มีคุณภาพ กรดฟอรั่มิกหาซื้อได้ยากในท้องถิ่น และกรดที่จำหน่าย ในท้องถิ่นไม่บอกส่วนผสมของสารเคมีที่นำมาทำ รวมถึงไม่มีความแตกต่างเรื่องราคาที่ยาใช้ได้ และมีการลักขโมยมาก ควรอบรมการผลิตและการใช้กรดที่ถูกต้องในการผลิตยางก้อนให้ได้คุณภาพ จัดหากรดฟอรั่มิก มาขายในราคาถูก แจกคู่มือการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และมีข้อกำหนดในการรับซื้อ ยางก้อนถ้วยคุณภาพที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิก พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยของสมาชิกสหกรณ์ท่าชะงะ ได้แก่ เพศ รายได้ และประสบการณ์ การผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยด้านประสบการณ์การผลิต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดกรีดหน้ายางของสมาชิก ปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการหยุดกรีดเมื่อไอบ่างร่วง ปัจจัยด้านเพศและรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเทน้ำในถ้วยทิ้งข้างต้น ยางก่อนกรีดทุกครั้ง ปัจจัยด้านประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการยางที่รอยกรีด ปัจจัย ด้านประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกจำนวนมีดกรีดของสมาชิก รวมถึงปัจจัยด้านรายได้ และปัจจัยด้านประสบการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอบถามราคารายก้อนถ้วยก่อนจำหน่าย

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้จะเห็นว่า สมาชิกส่วนใหญ่ที่มีรายได้และประสบการณ์น้อย จะมีสภาพการผลิตยางก้อนถ้วยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ การเลือกอายุเปิดหน้ายางที่ไม่ถึง 7 ปีการไม่หยุดกรีดยางเมื่อใบยางร่วง การเทน้ำทิ้งข้างๆ ต้นยาง การใส่ยางที่รอยกรีดลงไปในตัวรับน้ำยาง มีจำนวนมีดกรีดน้อยกว่า 6 มีดกรีด และไม่มีการสอบถามราคาก่อนนำไปจำหน่าย ดังนั้น สหกรณ์ท่าแซะฯ และหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP และอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดในการรับซื้อยางก้อนถ้วยของสหกรณ์ฯ อีกทั้งควรมีการจัดทำแผนพื้เกี่ยวกับคุณลักษณะของยางก้อนถ้วยคุณภาพที่สหกรณ์รับซื้อ รวมถึงกฎระเบียบต่างๆ ในการรับซื้อยางก้อนถ้วยของสหกรณ์ และคู่มือในการผลิตยางก้อนถ้วยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP เพื่อแจกให้แก่กลุ่มสมาชิกกลุ่มนี้ได้นำกลับไปปฏิบัติเองได้

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารเจ้าหน้าที่รัฐ และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินท่าแซะ จำกัด ทุกท่านที่ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สุดท้ายขอขอบคุณบิดามารดาที่เป็นกำลังใจกันตลอดมา

9. เอกสารอ้างอิง

- จันทดา บุตรสีหัต. (2552). การผลิตยางก้อนถ้วยของเกษตรกร อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีดีเปรม ทศนกุล. (2558). หยุดการใช้กรดซัลฟิวริกในการจับตัวยาง. ศูนย์วิจัยยางสงขลา สถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย.
- พรรษา อุดลยธรรม. (2543). การศึกษาการผลิตวัตถุดิบสำหรับการผลิตยางแท่ง. สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางไทย. (2557). รายงานสภาวะอุตสาหกรรมยางและไม้ยาง. แหล่งที่มา: <http://www.thainr.com/uploadfile/20170130164218.pdf/> 10 มกราคม 2560.
- รายงานเกษตรน่ารู้. (2550).
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. (2551). การปลูกยางพารา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2557). พื้นที่ปลูกยาง. แหล่งที่มา : <http://www.oae.go.th/download/prcai/farmcrop/rubber.pdf/> 15 มกราคม 2560.

สุพิชญา วาปี. (2552). การจัดการการผลิตและการตลาดยางก้อนถ้วยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำอ้น จังหวัดมุกดาหาร. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิลักษณ์ วิสุนทร และสุภัทรรัตน์ หนูมา. (2551). พฤติกรรมของเกษตรกรในการผลิตยางก้อนถ้วยและคุณลักษณะของยางก้อนถ้วย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุวิลักษณ์ วิสุนทร และคณะ. (2551). การสร้างนวัตกรรมสู่การผลิตยางก้อนถ้วยเพื่อการพัฒนาแบบยั่งยืน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พรณพิชญา สุเสรี. (2545). การผลิตยางก้อนถ้วยมาตรฐาน. กสิกร 75, (6), 63 - 65

มณีนีสร อนันต์ และคณะ. (2552). รูปแบบการซื้อขายยางก้อนถ้วยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สำนักงานตลาดกลางยางพาราสงขลา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** Education and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

ประวัติแนบท้ายบทความ

Name and Surname: Natcharee Thaweehirunratthakid

Highest Education: Master of Sciences in Agribusiness Prince of Songkla University.

University or Agency: Faculty of management Science, Suratthani Rajabhat University

Field of Expertise: Economics and Agribusiness

Address: 272 Moo 9 Surat-Nasan Road. Khun Taleay. Muang Surat Thani, 84100 Thailand

E-mail: luckyboy.dods@gmail.com

Name and Surname: Premkamon Piyatat
Highest Education: Master of Business Administration
University or Agency: Faculty of Management Science, Suratthani Rajabhat University
Field of Expertise: Management
Address: 272 Moo 9 Surat-Nasan Road. Khun Taleay. Muang Surat Thani, 84100 Thailand
E-mail: k_fish33@hotmail.com

Name and Surname: Assistant Professor Sumalee Jirajarus
Highest Education: Master of Business Administration
University or Agency: Faculty of Management Science, Suratthani Rajabhat University
Field of Expertise: Management
Address: 272 Moo 9 Surat-Nasan Road. Khun Taleay. Muang Surat Thani, 84100 Thailand
E-mail: jirasuma@gmail.com

